

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șlr garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Ceeace ne desparte

Actul unirii dela 1700 este, înainte de toate, o solemnă mărturisire de credință. Străbunii noștri primesc și cred tot ce crede Roma vârhovnicului Petru. Mărturisesc, în chip deosebit, „cele 4 puncturi” în cari până acuma păreau despărțiți. — Era și firesc. Altfel nu se poate face o unire religioasă. Insași esența ei este, doară, mărturisirea aceleiași credințe.

Se vorbește și în zilele noastre de o unire a celor două biserici românești. Să pornit chiar război „sfânt” pentru realizarea ei. Cu orice preț. Unii dintre comandanți au pus blestem greu, pe însași odihna precucernicilor oase, în acest scop. — Ciudat e, că în toată această bătălie nu se vorbește de suflet, de credință, de „puncturile” despărțitoare. Ci de buget și de sesiuni parohiale, de serbări naționale și de dascăli „misionari”. Scurt și clar: nu se caută unirea religioasă, ci suprimarea uniților prin puterea statului. E mai simplu și mai comod.

Se aude totuși, uneori, și așa ceva, cum ar fi „puncturile despărțitoare”. Dar atunci e vorba de . . . cu totul altceva. De așa ceva, cum e, de ea, „linia demarcațională și hotarul înstrăinător între ortodoxie și gr.-catolicism” pe care îl sta-toricește numărul de Paști al „Telegrafului”. E concretizat și el în „puncturi”. Nu în patru, ci în cinci. Iată-le, pe rând.

Intâi: Noi am calificat pe d. Ghibu drept maniac „pentru faptul că a demascat, sub mantia fariseică a catolicismului ungar, revizionism și iredentism. Acesta e naționalismul lăudăros al oelor dela Unirea”. — Al doilea: „Aportul adus religiozității prin atitudinea nefastă și condam-nabilă față de minunea dela Maglavit, e pur și simplu imoral”. Mai ales că „spoiala lor merge până a numi cartea dlui prof. Marinescu „savant-lăcărie rațională”. — Al treilea: clarissimi dela Blaj „privesc plagă și calamitate împănarea sa-telor de conf. gr. cat. cu dascăli ortodocși”. — Al patrulea: „Pentruce d. Dragomir e hoinar? Un laic, misionar al durerilor și realităților o-menești”. . . (1). — Ultimul: în 29 Martie c. ca-tedra din Blaj „pentru a doua oară a fost onorată de muzică instrumentală”. Se poate așa ceva între „marginile așezămintelor apostolice ale răsăritului”?

Se cunoaște prea bine „temeinicia” acestor voroave decât să mai aibă nevoie de răspuns. Ele însă sunt importante din alt motiv. Tradează o anumită mentalitate și o anumită metodă în procedură. Cunoscute și ele, dar acum confirmate din nou.

Nici odată, cu nici un cuvânt, noi n'am at-lacat pe d. Ghibu fiindcă se războiește cu un-gurii. N'am avut și nu avem nici un cuvânt de apărare pentru aceia dintre maghiari, cari fac iredentism și revizionism sub masca catolicismului. Ei sunt vinovați și condamabili în cea mai mare măsură. Dar, firește, numai cei cari săvârșesc a-cest sacrilegiu. Iar pentru vina lor nu poate fi osândit catolicismul însuși și cu atât mai puțin noi, cari îi condamnăm. — Cu „Maglavitul” dlui Marinescu, chestia e la fel de ciudată. Cei cari ar trebui să se lapede de el cu toate mâinile ar trebui să fie tocmai închinătorii lui Petrache Lupu. Fiindcă d. Marinescu nu face alta, decât să-l despoaie de orice aureolă suprafrească. Re-duce totul la un „inconștient dinamic”. Adevă-ratul dușman al Maglavitului e d. Marinescu, nu noi. „Telegraful” să nu priceapă atâta treabă? Se solidarizează cu profesorul raționalist? Per-fect. Dor atunci, de ce învață pe oameni, altfel? Ca să ajute pe Dumnezeu, care fără „moșul”

Inarmare sufletească

Perspective negre — Țara în plin proces de stricăciune — Inoirea prin evanghelie — Rolul preotului și vina altora

(=). Nori grei se strâng deasupra Eu-ropei. Furtuna e în aer. Va trece, încă odată, de pe orizontul nostru, ori se va descărca năpraznic, învăluind totul într'un prăpăd fără seamăn? Nu știm.

Cert e însă, că pe zi ce trece speranțele scad. Incep a tremura până și reprezentanții oficiali ai optimismului. Insuși secretarul ge-neral al Societății Nașunilor, d. Avenol, are tremur în glas. „Orizontul politic — a declarat zilele acestea — este dintre cele mai tulburi. Nu trebuie să se ascundă dificultățile serioase cari s'au produs în situația internațională. A trecut timpul optimismului nelimitat”. Cu alte cuvinte: cât se poate de rău. Celebra „cumin-tenie a popoarelor” a adormit, se pare. Mai avem o singură nădejde: mila lui Dumnezeu. Nu trebuie să uităm însă, în același timp, porunca de insprație radânc teologică: ajută-te, și Dumnezeu te va ajuta. Fă din partea ta tot ce omenește e cu puțință pentru a preveni sau, la nevoie, pentru a înfrunta furtuna.

Cum stăm, dar, noi în fața acestor per-spective? Cum ne pregătim? Răspunsul e pe cât de ușor pe atât de trist. — Nu suntem de-fetiști. Avem încredere în Dumnezeu. Aprecieri proverbiale și nedesmițita „putere de viață” a Românilor. Totuși nu putem privi icoana de azi a țării noastre fără o dureroasă strân-gere de inimă. Fiindcă, din oricare lature am cerceta-o, este întunecată, deprimantă.

Materialicește, mergem cântând spre fa-lliment. Sărăcia crește. Mil și mil de familii n'au un ban la casă. Statul la fel: buget de-ficitar, valoarea devizelor în scădere. Viața economică în plină anarhie. Nimeni nu mai

„inconștientului dinamic” al lui Petrache nu-i capabil să îndrepteze lumea? — Privitor la das-căli, întrebăm: nu dorești precucernicii ca în sate ortodoxe, la copii ortodocși, să aibă dascăli orto-docși? Atunci? — D. Dragomir e hoinar, fiindcă așa vrea el. Nu hoinărește pe banii noștri, ci pe ai „Universului”, și, poate, ai altora. — Cu „muzica” lucrul e ceva mai grav. Să răspundă în locul nostru regele David și specialiștii în psaltichie.

Concluzia: căutând unirea religioasă, „Tele-graful” și tovarășii lor nu se ocupă de cre-dință. Se opresc la simple chestiuni externe. Pentru mici succese aparente, umblă pe căi piezișe, răstălmăcesc și denaturează. Nu caută miezul a-devărului, ci se opresc la scoarță. Și asta-i ceeace ne desparte: ei nu caută, sincer și cinstit, ade-vărul, credința. Vreau formele externe și atât. — Dar dacă-i pe atâta, le facem o propunere: târg, păr pe păr. Noi, adeca, dăm toate cele 5 „pun-turi” incriminate de „Telegraful”, iar dânzii să primească pe cele patru din actul unirii dela 1700. Cinci pentru patru: nu fac târg rău!

știe încotro merge și unde va sfârși. Admi-nistrația cultivă în mare năravurile vechi. Armata? Am vrea s'o știm puternică, bine in-zestrată și utilată. Vrem să credem că așa e. Se spune însă de atâtea ori și cu atâta greu-tate contrarul, încât nu mai știm ce să credem.

Sufletește stăm, dacă se poate, și mai rău. În mulțimi, doșpește, mocrnit, o nemulțu-mire surdă, profundă. Imoralitatea, în toate formele ei, se resiață pretutindeni. Avere, plă-ceri, parvenire cu orice preț, prin toate mij-loacele. Intreg spiritul public e stricat, agitat de febră bolnavă. Politicește ne-am pierdut cumpăna și orientarea. Nu mai știm unde suntem și încotro s'o apucăm: la dreapta sau la stânga. Să ne lăsăm în grija legilor, sau să ne facem grupări și ligi autonome, peste legi. Zăpăceală și desorientare generală. Și dușmănil mari și multe. Violența în manifestările pu-blice a ajuns mijlocul firesc pentru dovedirea adevărului și a dreptății. — Sufletul neamului e în plin proces de distrămăre, de disoluție.

Nu pentru a descuraja facem aceste con-statări. Ci fiindcă adevărul trebuie spus. La ce ne-am ascunde după deget? Am fi niște in-conștienți dacă n'am avea omenia să privim realitatea în față, și trădători dacă n'am avea curajul de-a trage toate concluziile care se impun. — Fiindcă icoana prezentului este pentru noi, pentru toți, o mare și inexorabilă poruncă. Trebuie, neapărat, să ne smulgem din halul acesta. Fără amânare. Ceasul marilor examene e la ușă. El va fi și ceasul marilor răspunderi. Pentru toți. Pentru fiecare în mă-sura situației ce deține, a rolului pe care îl joacă. Dar, pentru toți.

Ce vom face dar? — Larg și vag: fle-care tot ce poate, la locul și în cercul său. Atât în domeniul refacerii materiale, cât și pentru înoirea spirituală. La cea dintâi nu va putea da fiecare o contribuție însemnată. Cu atât mai ușor însă la cea din urmă. Și asta e mai importantă. Toată vrajghea vieții materiale și toată anarhia vieții politice, în ultima analiză, nu este alta decât protecțiunea în afară a anarhiei ce stăpânește în lumea noastră in-ternă, ascunsă: în spiritul, în capul și în inima noastră, a cetățenilor. Aici trebuie să începă, prin urmare, și opera de înoire, de îndreptare a lucrurilor. Aici trebuie să se facă lumină, ordine, sănătate. Aici trebuie să se întroneze mai întâi puterea legii, duhul cinstei, domnia moralei. Aici să înceteze haosul și anarhia, zăpăceala și blestemăția.

O singură putere poate săvârși această minune: puterea credinții noastre creștine. Căldura evangheliei e singura care poate pă-trunde toate sufletele. Lumina ei e singura

care poate găsi drum drept prin vălmășagul abuciumului social. Toate încercările ce se fac alături de acest far călăuzitor, spre extrema dreaptă și spre extrema stângă, duc la ruină. Noi din evanghelle am trăit până acum și numai prin ea vom reînvia.

Iată dar rolul urlaș ce-i revine în special Bisericii în ceasul de față. Ea este primul și principalul atelier pentru marea înarmare sufletească de care avem nevoie. De aici și datorită ei de a-și încorda toate puterile, în aceste clipe de mari răspântii ale destinului nostru național, la munca de primenire a sufletelor și la răspândirea în masă a marilor principii sociale cuprinse în bunăvestirea lui Iesus. Numai puterea lor va putea căli un nou suflet românesc, unitar, disciplinat, sănătos, increzător și, la nevoie, eroic.

În această lumină misiunea preotului apare, fără discuție, de covârșitoare importanță. Cu atât mai condamnată înconștiența guvernamentală, care îl osândește din nou la mizerie. În loc să-l ușureze sarcina salvatoare de neam, însăși conducerea țării îi trimite plumb în aripi și îi paralizază puterile de muncă. Foarte rău și cât se poate de trist. — Tot așa de vinovată este orice acțiune, ori de undă ar veni și sub orice mască s'ar ascunde, care samănă discordie și ură între fili neamului în aceste zile, când unirea tuturor e poruncă de viață și de moarte. Ei submițiază însuși viitorul nostru.

Dar oricât de răi ar fi alții, guvernanți sau dominanți, noi să ne facem datoria întregă, cu toată însufleșirea și cu tot eroismul pe care ni l-au lăsat moștenire părinții noștri. Să turnăm mereu viață nouă în toată pastorația noastră, în toate instituțiile noastre de luminare evanghelică și de răspândire a adevărului. Clopotele învierii, care se aud încă, să ne dea puteri mereu sporite; iar pomenirea sfântului apostol Toma, îmbolduri mereu înalte. El, „necredinciosul“, reprezintă pe „credincioșii“ noștri. Căci nu-s răi și nu-s împletiri în negațiune; ci vreau adevăr controlat, lămurit, pipăit, dovedit. Vreau lumină multă, bogată. Să li-o dăm cu toate prilejurile și cu tot belșugul.

În fața răului ce se apropie, înarmarea

sufletească e chestiune de viață și de moarte. Iar arma principală pe care o putem da sufletului e cea propovăduită de apostol: arma luminii, platoșa dreptății evanghelice. — Să dăm această armă neamului nostru!

Norocul „jocurilor de noroc“. Câteva zile înainte de brăuca sa închidere, Parlamentul nostru a dat țării un moment de justă satisfacție. După câteva spectacole dezolante, s'a fecules o clipă și a votat, cu unanimitate și cu entuziasm, *legea care interzicea jocurile de noroc pe toată linia.*

Opinia publică a jubilat. O plagă socială, rușinoasă și degradantă, era condamnată la moarte. Tripourile, aceste locuri de perdiție cari s'au ivit ca ciupercile veninoase la toate răspântiile, vicind atmosfera morală și ruinând mil de familii, vor fi închise. Duhoarea lor nu va mai infecta aerul țării.

Așa am crezut cu toții. Și de aceea ne-am bucurat. — Aflăm însă acum, din gazete, că totul a fost o simplă și sinistă farsă. Praf în ochii lumii. Legea a fost promulgată, dar nici un tripou nu s'a închis. Jocurile continuă în toate, fără excepție. Cum e cu puțință așa ceva? Simplu de tot. Legea privește numai „localurile publice, bălciurile, piețele publice“ etc. pe când tripourile se declară „cercuri închise, persoane juridice“. Cazinourile, la rândul lor, spun că ele funcționează în temeiul unei alte legi, care n'a fost abrogată. Și tribunalul le-a dat dreptate. — Rămâne deci totul cum a fost. Cu singura deosebire, că pe viitor tripourile nu vor mai plăti fiscalului cota din încasări, la care erau obligate în trecut. Atâta rămâne valabil din noua lege.

Este uluitor și de necrezut. Și nu ne putem imagina să rămână lucrurile într'atâta. Guvernul e dator să ia măsuri imediate pentru a scoate țara de sub impresia penibilă sub care stă acum. Ea crede, cu drept cuvânt, că guvernul, în plină complicitate cu Parlamentul, a făcut o glumă proastă, spre a-și bate joc de cetățenii cari îndrăsnesc să mai sperere o îndreptare a lucrurilor în România!

Ca în Rusia

„Reuniunea de cântări și muzică“ comuna Oca de fier, jud. Caraș, a înaintat cu data de 24 Februarie c. prefecturii Orașuța o reclamație, care merită să fie cunoscută de toată lumea. Iată textul ei:

„Art. 2 din legea pentru așezarea impozitelor asupra spectacolelor publice 1933 prevede, de a da producțiunii și a face taraxă cu caracter cultural în toată țara. În baza menționatului art. de lege, „Reuniunea de cântări și muzică“ și-a înaintat cererea pentru obține autorizația de a ține producțiune cu caracter cultural în comuna Docnecea, jud. Caraș. Cererea a fost aprobată de autoritățile comunale în drept, din comuna Docnecea, precum și de pretura plăsei Bocșa Montană.

În baza celor de mai sus s'a și achitat taxa compozitorilor români, precum și toate taxele și impozitele legale.

Reuniunea de cântări și muzică, în sesiunea acestor drepturi legale, cu un personal de 70 persoane, în seara zilei de 21 Februarie 1936 (data producțiunii) s'a și trasportat, cu opt trăsuri plătite, la fața locului în comuna Docnecea, care este la o distanță de 13 km. pentru a-și executa programul.

La sosirea noastră în comună, ne-a întâmpinat fanfara locală, care a fost angajată de noi, de a ne cânta la producțiune și pe trecere. Sosind în sala de producțiune, cu durere am constatat că șeful secției de jandarmi din Bocșa, Montană Plut. maj. Popa Gheorghe a evacuat sala de producțiune lăsând pe nici un spectator în sală. Întrebat fiind de noi, care e motivul acestui procedeu a răspuns, că s'a revocat autorizația de pe trecere. La cererea noastră de a ne arăta actul revocării, a răspuns că nu-l are. S'a făcut apel la dl. Primar Nicolae Muntean Badej, care tocmai era de față, să ne dea lămuriri în chestiune. Dsa a răspuns că nu are nici o cunoștință de revocare. A fost întrebat că ce părere are în aceasta chestiune. Are ceva de obiectat în contra executării programului nostru, după ce odată a fost aprobată producțiunea de toate

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Să nu ne piară neamul

Părintele *Neculae Brînzeu*, pe lângă alte merite pentru biserică și pentru neam, în timpul din urmă și-a mai câștigat unul nou prin cârticica sa pomenită în foiața No 12 al „Unirii“ noastre. Opusculul râvnicului preot și fiu al neamului românesc arată o primejdioasă boală sufletească a poporului nostru: *concubinatul*. Cu dânsul merge mână'n mână *avortul*. Copilul nu le vine concubinarilor la îndemână și așa trebuie înlăturat prin avort. Dar — lăsând la o parte chiar acel mare viciu și delict al avortului — trebuie să recunoaștem, că concubinatul prin sine însuși este de ajuns pentru pierirea neamului. Căsătoria legitimă, întemeiată de Dumnezeu în raiu și înălțată de dumnezeescul Mântuitor la demnitatea de Sacrament, trebuie să fie, după planul Proniei cerești, izvorul continuării și al înmulțirii neamului omenesc. Orice înfrângere a acestei legi așa de fundamentale a lui Dumnezeu aduce decădere în mediul vinovat de călcarea legii dumnezeiești. La 1897 profesorul *Alexandru Cuză*, la Iași, a arătat într'o broșură fatala împușinare a numărului Românilor în Moldova, și pe de altă parte creșterea mare a populației evreiești. Fiind profesor de economia statului și sociolog, renumitul autor a arătat că

pricina amânduror faptelor este desul *divorț* între Român și aproape totala lipsă a divorțului între Evrei. Cât privește pe Românii Moldovei să ne fie permis a observa, că între Românii catolici divorțul este necunoscut, din motive religioase. Poporul nostru se ține de legea bisericii catolice, care duce la îndeplinire cuvântul lui Hristos: „Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă“. (Mat. 19, 6).

Concubinatul este o vădită abatere dela legea lui Dumnezeu, într'insul lipsând legătura sfântă a unirii prin mâna lui Dumnezeu. Prin urmare nici concubinatul nu poate fi izvorul înmulțirii normale a vreunui popor. În concubinatul legătura este bunul plac al omului, patima sensuală. Urmările dezastruoase ale concubinatelor le vedem cu groază în *Rusia* sovietică. Căsătoria sovietică, care până în timpul din urmă se putea desface la cererea unei singure părți, chiar fără știrea alteia, într'adevăr nu este altceva decât un concubinatul luat la cunoștința oficială a oficerului civil bolșevic. Urmarea acestei politici sociale au fost haitele copiilor fără îngrijitori, care un timp cam îndelungat, în număr de două sute de mil cu totul, cutrierau orașele și satele Rusiei, hrânindu-se cu furturi și tâlhării.

Și în căsătorie rămâne adevărat cuvântul sf. Scripturi: Nu este sfat împotriva Domnului. Cu atât mai mult trebuie să stăruiem pentru înlăturarea concubinatelor în sânul poporului nostru așa de adânc religios și de o curățe-

nie sufletească patriarhală, care numai arare ori se găsește la alte popoare.

Să-mi fie permis, în calitate de paroh bătrân, a da Prea Cuceriticii Confesiunii unele indicațiuni din modesta mea experiență cum s'ar putea înlătura cu ajutorul Celui de sus concubinajul din sânul scumpului nostru popor. Poate încercarea mea va fi cât de cât folositoare.

Luând asupra-mi în 1902 parohia *Botoșani*, în nordul Moldovei, cu o mie de catolici între o populație de 40 de mil de locuitori, trebuit din capul locului să constat cam multe concubinate. Am împărțit deci orașul cam în tins în sectoare. Vizitam de-a rândul fiecare despărțământ, mai presus de toate casele concubinarilor. Veneam de obicei pe la zecădimineața, când femeile erau ocupate cu pregătirea prânzului și intram deadreptul în bucătărie. La Botoșani bucătăriile erau clădite în deosebi, nu în casa cu locuințele. Catolicii mei locuiau cea mai mare parte afară de centrul evreiesc al orașului, casele lor aflându-se deseori în mijlocul grădinilor. Așa orientarea mea era cam ușoară și vizita mea nu era niciodată zădarnică, deoarece întăiniam totdeauna o persoană, care la regularea concubinajului are cel mai mare interes — femeia.

Bine înțeles eram pregătit, că mi-se vor opune în chestia mea fel de fel de subterfugii. Așa se și întâmplă într'adevăr. Anzina că concubinarul trăiau fără căsătorie sacră

forarile în drept și după ce s'a achitat toate taxele legale? Dsa a declarat că nu are nimic de obiectat împotriva executării programului, ci din contră e de părerea că să se desfășoare programul, cunoscându-ne a fi o societate culturală, care prin toate locurile unde am debutat am secerat numai laude. Deși am avut aprobarea pentru finerea producției, am fi renunțat la ea dacă cel ce ne-a pus piedeci — ilegale — ne-ar fi achitat spesele avute.

Șeful secției de jandarmi sus menționat a voit a ne scoate și pe noi din sala de spectacol, după ce publicul l-a fost scos deși, și pe cei ce l-a întâlnit l-a întors înapoi. Întrebat fiind că din a cui inițiativă și ordin procedeză în felul acesta ilegal și cu a cui răspundere, a răspuns că din inițiativă și pe răspunderea sa.

În urma acestora ne-a somat și pe noi a părăsi sala de spectacol pe la ora 21,30. Noi nu am putut leși noaptea. Fiind în fața armelor, l-am rugat a ne permite să stăm în sală până în zorii zilei, fiind prea întuneric și locuri necunoscute, cu noroi pe drum. El însă a telefonat după alți jandarmi dela alte două posturi. Pe la orele 12 noaptea au venit cu niște mașini mai mulți jandarmi. Aceștia, la ordinul șefului de secție au intrat în sală, punându-și balonetele pe armă și făcând cordon în jurul nostru, ne-a făcut prizonieri. De seara până dimineața nu ne-a lăsat a leși din sală, nici la necesitățile noastre, deși a dat ordin că ușile să rămână deschise. Ne-a ținut într'un ger mare o noapte întreagă, încât s'au îmbolnăvit mai mulți membri ai corului.

Ne întrebăm: cum există astăzi autorități care fără nici un motiv, să oprească cu balonetele pe arme, o producțiune românească pur culturală? Fapte care nu s'au petrecut pe timpul erei maghiare. Reunirea noastră dela data înființării — 1900 — a activat nestăruință de nimeni până acum. Nu știam că așa de ușor poate comite abuz de încredere un șef de secție, față de o asociație recunoscută ca persoană morală și juridică și care activează pe bază de statute. Unde mai adăugăm că din venitul producțiunii proiectate ne-am angajat a

da 50% pentru premillitari. Protestăm cu toată energia împotriva actelor abuzive săvârșite de persoane inconștiente de datorința lor și cerem în baza justiției comutative să ni-se dea satisfacție.

Rugăm să binevoști a dispune ca persoanele inconștiente să fie destituite din oficiul ce-l ocupă, dovădindu-se a fi nevrednici.

Rugăm mai departe a dispune că spesele avute cu prilejul petrecerii proiectate, precum și toată paguba avută, care se urcă la suma de 7.000 adeca șapte mii lei, să ni-se restituie de urgență de către persoanele ce se vor afla vinovate. Pentru aflarea vinovaților cerem anchetă. Nu credem, că disperatul nostru strigăt nu-și va avea ecoul dorit. Despre rezoluție rugăm a ne aviza de urgență*.

Până aci textul reclamației. Pentru înțelegerea lui, câteva lămuriri. Altfel rămâne inexplicabil acest act de samavolnicie revoltătoare.

Comuna Ocna de fier s'a convertit la unire abia de doi ani. De atunci și până azi credințioșii noștri, vreo 250 la număr, au avut de suferit multe neajunsuri. Toate autoritățile s'au pornit contra lor. Este cunoscut, între altele, *abuzul sacrileg pe care l-au săvârșit prin scoaterea unei cruci*, așezate în apropierea noilor noastre capele. A trecut de atunci un an. A fost reclamat. Nu s'a judecat nici până astăzi. Autoritățile vinovate, simplu și comod, nu se prezintă la judecată.

Mârșăvia descrisă în reclamația de mai sus este o nouă verigă în seria pomenitelor șicane. Ea s'a săvârșit, ni-se scrie, la intervenția capilor bisericii ortodoxe, cari au mișcat toate pietrele împotriva unui concert dat de corul Agrului nostru. Iar autoritățile s'au arătat extrem de sensibile la așa intervenții. Au revocat, la repezeală, o autorizație dată după toate formele legii și au provocat astfel actul de barbarie de mai sus. Un abuz flagrant și revoltător, unul din acelea cari subminează autoritatea și samănă anarhia. Așteptăm acum, împreună cu frații din Ocna de fier, rezultatul intervenției lor la Prefectură.

Vrem să vedem și să știm: mai sunt legi în țara asta? Și dacă sunt: ne mai ocrotesc ele și pe noi, ori nu? Vom vedea!

Protest grăitor. Alurele publicate de Dragomirul „Universului” despre stările religioase din jurul Blajului au indignat pe toată lumea de bun simț. În primul rând pe preoții din aceste părți, cei mai buni cunoscători ai adevăratelor stări de lucruri. Din partea lor ne trimite acum pâr. protopop *Aurel C. Domșa* următorul protest, căruiu îi facem loc cu plăcere:

„Preoșimea din protopopiatul român unit al Blajului, întrunită în congres de primăvară, protestează cu ultima energie împotriva falsurilor publicate în ziarul „Universul” și e gata să dovedească că toate cele publicate sub semnătura dlui I. Dragomir referitor la părăsirea religiei unite sunt din domeniul fantaziei”.

Revoluția lui Resmeriță. Nu-l glumă nici un simplu joc de cuvinte. E ceva cât se poate de serios și de grav. Și anume, e vorba despre „unificarea bisericii române”. Problemă veche și grea, nedeslegată până acum. I-se apropie însă sorocul. Un domn, *Alexandru Resmeriță*, l-a găsit leacul. Radical; revoluționând toate procedeele ruginite de până aci, cum sunt ale „telegrafistilor” de-o pildă. A scris, în acest scop, un „Memorandum” formidabil. Capodoperă veritabilă. Cine nu crede, să-l ceară dela autor, care s'a îngrijit să ne spună că e „profesor” și locuște în T-Severin (str. Sever 17).

Noi l-am citit. La primele pasagi era să ne indignăm. În continuare, era să ne stricăm de râs. Până în cele din urmă însă, mai ales când am văzut profesiunea autorului, ne-am întristat. Ne-a prins mila. Fără nici o discuție, d. „profesor” e bolnav. Grav bolnav. Poate că își închipuește numai, în boala sa, că e profesor. Un elev mai rășărit, dintr'a IV, ar refuza doar să iscălească un așa monument de zăpăceală. Iar profesorul de română i-ar trânti un 1 cât lumea la compoziție, gramatică, ortografie. — Într'adevăr, rar ne-a fost dat să citim un galimatias mai agramat decât aceste scriinteli

mentală mai mulți ani, și trăiau în bună înțelegere deci căsătoria n'ar fi de trebuință. Răspunsul era ușor: vieța pe pământ nu trebuie judecată după comoditatea omenească ci după legea lui Dumnezeu, — concubinatul însă este o continuă primejdie a morții eterne, a morții subitane fără spovadă și chiar fără maslu. — Alt subterfugiu era, că blejii concubinari, fiind mai cu toții străini, nu aveau hârtiile trebuincioase pentru căsătorie. Răspunsul meu era simplu: aducerea hârtiilor de legitimație va fi treaba mea; voi scrie parohiilor respective să binevoiască a elibera toate hârtiile gratis, numai pentru oficiul bisericesc. Subterfugiu cel mai serios era al treilea: cheltuielile vor fi mari, mai ales pentru căsătoria civilă, cerută din partea legilor statutului. Cu părere de rău auziam plângeri vrednice de credință, că adecă unii funcționari civili cereau tocmai dela blejii mei catolici, știind că ei erau străini, taxe cam ridicate, așa încât numai căsătoria civilă costa vreo șasezeci de Lei. O sumă așa de mare catolicii mei nu avuseră în vieța lor nici odată în scrinul lor. Dar și aici era un mijloc de scăpare. Orașul Botoșani era foarte aproape de frontiera Bucovinei, atunci austriace. Căsătoria catolicilor mei, făcută pe teritoriul Austriei, era recunoscută de legile române, doar catolicii erau cea mai mare parte supuși austriei. Deci făgăduiam concubinariilor, că voiu stărui, ca parohul cel mai vecin al Bucovinei să va cununa gratis, el ar

plăti numai biletul de clasa a treia, care de de loc nu era scump și vor pierde numai o zi de lucru cu dusul și întorsul, — dar vor fi liniștiți în suflet și drepti înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

Cât îmi aduc aminte arareori blejii oameni se învioră cu propunerea mea la întâia vizită. Femele, firește, zicea că trebuie să mai vorbească cu bărbatul și când, după înțelesul nostru, îi întâlneam pe amândoi acasă, de cele mai multe ori răspunsul era negativ.

Nu mă arătam nici odată supărat ori descurajat; dimpotrivă, ziceam că blejii oameni e de înțeles să cadă pe gânduri, într'o afacere așa de însemnată, unde unul se leagă cu altul pentru toată vieța, — deci luându-mi rămas bun ziceam că am să mai viu. — Și veneam nu numai o dată, ci de două și de trei ori — dar la sfârșitul anului întâiu al păstoririi mele, cu ajutorul lui Dumnezeu, pusesem în lege șasesprezece concubinate.

Mai ales după ce cele dintâi părechi fură puse în ordine și trăind atunci în regulă înaintea lui Dumnezeu, veneau împreună public la biserică, ceilalți concubinari vedeau și aflau dela cei îndreptați, că tot ce le făgăduisem se împlinise într'adevăr, oamenii n'aveau nici o încurcătură și puțină cheltuială, dar erau soți legiuși și copiii lor erau legitimați.

O păreche avea opt copii, altă păreche șase, dar numai fiica cea mai mare în vrâstă era botezată ortodoxă, ceilalți copii umblau

fără botez, căci părinților le era rușine să fie trecuți în condica bisericii ca ilegitali. După sfânta cununie toate erau regulate.

Mult m'au ajutat la stărpirea concubinatelor femeile. S'a făcut în scurtă vreme avon mare în oraș că parohul catolic umblă la casele celor necununăți și când mă iveam în vreo stradă, femeile ieșeau din porți afară să vadă în care casă voi intra. Cu atât mai mult catolicii mei erau îndemnați, să asculte de glasul păstorului lor, carele dorea numai bine.

Regularea concubinatelor mai avea și altă urmare bună. Aveam multe *conversțiuni* din alte confesiuni. Oamenii văzând vieța bisericească vie la noi, cădeau pe gânduri și veneau la noi fără prozelitism din partea noastră.

Nu pot uita cu acest prilej marea încredere arătată mie la regularea concubinatelor din partea Preasfințitului Dominic Jaquet, atunci episcop catolic de Iași. Prea Sfinția Sa mă înzestrăse cu drepturi extraordinare foarte largi, ca în numele lui la regularea concubinatelor să pot da fără preget toate disperzele necesare pentru orânduirea cât se poate mai grabnică a afacerilor așa de importante. Voios dădeam de flecare caz seamă amănunțită Prea Sfinției Sale. El s'a mutat în vecinicie, Dumnezeu să-l răsplătească cu belșug dăruicia lui spirituală.

P. Felix Wiercinski S. I.

ale d-lui Resmeriță. Pe trei pagini scurte se deslegă toate enigmaticele lumii: numirile lui Dumnezeu la Greci, la Romani și în Dacia; originile creștinismului la noi; păcatele Habsburgilor; unirea cu Roma; crimele Papilor; încoronarea dela Alba-Iulia; prostiile cunoscute din „Universul“ și înțelepciunile lui „Nichifor“ dela Sibiu; numărul episcopilor etc. După toate acestea, adevărata deslegare a problemei se găsește în Constituția țării, careia autorul îi dă un tâlc magistral. Din moment ce Constituția declară biserica unită „națională“, înseamnă că o face de stat. Statul dispune de ea. Să dispună deci, simplu, contopirea ei în cea ortodoxă, care încă e națională. Urmează un apel la Rege, pentru desăvârșirea acestei isprăvi, și altul la punga episcopilor ortodocși în scopul răspândirii „memorandumului“.

Atragem atențiunea On. Minister al instrucțiunii asupra cazului. De cumva autorul este într'adevăr profesor, trebuiesc luate măsuri fără amânare. Trebuie internat într'un sanator. E bolnav.

Ne cumpărăm insulte

Obiectivitate sui generis: suntem insultați, iar când vrem să clarificăm, ni-se închide ușa.

Ca un cetitor al „Universului“, am urmărit și eu reportajele difamante pentru Biserica română unită, scrise — afirmativ „sine ira et studio“ — de d. Ion Dragomir, în cari a cutezat să timbreze întreagă unirea noastră religioasă cu Roma ca o *tradare națională*.

Ca simplu cetitor al acestor năsbâții „senzaționale“ nu le-aș fi dat nici o importanță. Dar ca membru al Bisericii române unite, cunoscând încâtva cum stă chestia cu „trădarea“ aceasta, mi-am notat câteva reflexii și, în forma unei scrisori către dl director al „Universului“, am cercat să le plasez în același loc, de unde ni-s'a aruncat epitetul de „tradare“.

Din 21—23 Martie nepublicându-se scrisoarea, cred că ni-s'a închis ușa*), cu o mică declarație diplomatică, prin care nu se clarifică nimic, dată și aceasta după editorialul răspicat din „Unirea“ No. 12—1936.

Numiți procedul „Universului“ cum vă place. El numai obiectiv nu este și rămâne deplin justificat apelul „Unirii“ de a nu ne mai cumpără insultele cu bani.

Iată textul scrisorii mele:

Domnule Director, în baza obiectivității ce o impun dicționalele vechi: „sine ira et studio“ și „Audiatur et altera pars“, dați-mi voie să public, tot în coloane „Universului“, câteva reflexii la reportajele d-lui Ion Dragomir de „Sub semnul crucii“.

Dintre toate religiile creștine cele mai apropiate sunt — fără îndoială — cele ce-și zic: catolică și ortodoxă. Crucea, tainele, icoanele, dogmele, sunt în mare parte aceleași pentru ambele Biserici.

Din acest adevăr general urmează în mod logic că Românii greco-catolici (uniți) nu sunt niște căpcăuni păgâni, sau trădători de neam și lege, ci pur și simplu niște „ortodocși orientați spre Roma“.

Dacă orientarea aceasta nu o făceau străbunii noștri, pe la anul 1700, sub presiunea calvinismului ungarec și a altor împrejurări, ar trebui să o facem noi, în zilele noastre, dând ascultare cuvintelor Mântuitorului: „Tu ești Petru...“ și în scopul de a contribui la unificarea bisericilor creștine, poate mai mult

decât prin încercarea bisericilor ortodoxe de a se apropia de bisericile protestante.

Desbinarea Bisericii răsăritene de cea apuseană s'a făcut fără concursul Românilor și peste capul lor. În consecință, *desbinarea nu ne obligă*, ci am rămas liberi de a ne orienta spre Orient sau Occident. În tot cazul, nu ne facem culpabili de nici o tradare de neam, orientându-ne spre Roma eponimă.

Din trecutul nostru plin de suferințe ne-au pătruns accente de durere, că unirea noastră religioasă nu s'a făcut mai de timpuriu. Primul cronicar român se arată mâhnit pentru că n'a isbutit unirea încheiată la Florența. El spune că de vină e „pizma grecească“. (Miron Costin). Cantemir are cuvinte aspre contra Mitropolitului Teoclitist al Moldovei, cel care isbuti să facă pe Moldoveni să rupă unirea dela Florența. Il numește „ziditorul barbariei, în care zace și acum Moldova...“ Bollac plânge în versuri ruperea de Roma papală

...fuseși grăbită tare,

De te rupseși de Roma, și ritul cel grecesc.
El este vina mare, de n'afii mângâere.
În sinul casei tale...

Aceste accente, ale unor vechi înțelepți de ai ortodoxiei române, cred că valorează mai mult decât lamentațiile multor ortodocși pesimiști din zilele noastre — inclusiv d. Ion Dragomir — cari nu prea dau dovezi de obiectivitate și largime de vederi, când tratează și discretizează pe catolici ca pe niște păgâni răi; când cred că poporul de jos se simte fericit în ortodoxie și nu mai dorește nici o primenire, nici o adâncire de viață religioasă, cât timp e știut că tocmai din dorința aceasta trece ușor la toate sectele; când afirmă, că dacă am fi de o confesiune, ar înceta numai decât toate divergențele dintre noi, și am trăi în desăvârșită unitate sufletească“.

În punctul acesta — fără să evocăm exemple contrare, drastice, din Biserica ortodoxă română — evenimentele din Spania sunt o desmințire răsunătoare. În Spania există de mult unitatea religioasă. Nu se cunoaște nici chestia semită. Totuși unde e concordia? Unde e „unitatea sufletească“? Intre Români uniți și neuniți nu s'a întâmplat atâtea acte de barbarie, în curs de 236 de ani, câte s'au întâmplat la Spaniolii mono-confesionali în cursul ultimelor două luni.

Cred, domnule Director, că aceste reflexii nu sunt de prisos, ele putând contribui la clarificarea situației și la stabilirea armoniei dintre cele două confesiuni românești, lăsând în pace pe fiecare să lucreze în via Domnului prin emulație nobilă.

Deci: nu trădare, ci Armonie. Monotonia nu stimulează, ci adoarme energiile.

Gavril Todica

Avem preot în Câmpina. În Dumineca Florilor s'a făcut de către Părintele Dr. Vasile Aftenie, protopopul Bucureștilor, instalarea primului preot român-unit al Câmpinei, Morenilor și văii Prahovei, în persoana Păr. Laurențiu D. Moisîn. Solemnitatea s'a desfășurat în biserica rom.-catolică din Câmpina. Au fost de față credincioșii români-uniți, reprezentanții tuturor autorităților și școlilor, precum și un mare număr de persoane din toate straturile societății, așa că biserica a fost arhiplină.

Păr. Dr. Aftenie, după rostirea unei predici ocazionale, a dat cetire decretului de numire a noului preot, adăugând îndrumări potrivite pentru credincioși și pentru primul lor păstor sufletesc, căruia — în lipsa celorlalte bisericilor pe cari ar trebui să i-le predea — îi dă Crucea lui Hristos și sf. Evanghelie care este cheia împărăției lui Dumnezeu. — Foarte im-

presionant a fost gestul pâr. romano-catolic Jean de Krassowsky, un mare prieten al nostru, care a relevat cu multă căldură importanța preoției, și a oferit, în lipsa unei biserici române-unite, cheile bisericii sale, sărutând mâna noului instalat și asigurându-l de tot concursul și toată dragostea sa. — Părintelui protopop, pâr. Krassowsky și autorităților le-a adus apoi călduroase mulțumiri pâr. Laurențiu Moisîn, asigurându-l că va căuta să-și facă datorita întreagă cu toată inima.

După terminarea solemnității și a sf. Liturghii, o parte din asistență precum și corul „Asoc. Funcț. de Petrol“, care a dat răspunsurile la slujbă, au trecut în casele parohiale, unde li-s'a servit o gustare.

Dea Domnul seceriș bogat în această nouă țarină a Sa!

Știri mărunte

Adevărată acțiune catolică. Mizeria e mare. Luptă cu ea toate instituțiile și toate acțiunile culturale. Luptă, din greu, și Agrul nostru. Căci oricât de spirituale li sunt scopurile, pentru atingerea lor trebuiesc mobilizate forțe cari reclamă cheltuială. De aceea fac adevărată acțiune catolică ceice știu sacrifica pentru scopurile Agrului: persoane, parohii, organizații locale. Pomenim, între aceste, fapta pilduitoare a parohiei Luna de Arieș, care dintr'o singură colectivitate a pus la dispoziția Comitetului arhidiecezan Agru frumoasa sumă de 6000 Lei. Dacă Agrul ar găsi aceeași înțelegere și același spirit de jertfă în toate parohiile, ce departe am fi!

Unde credința-i vie... acolo ceriul aproape. Dovadă, — după informațiile agenției Fides, — târgușorul Njinikon din Camerunul Englez. N'are cu totul decât 3700 locuitori. Zăruie s'apropie însă de Masa Sfântă, în medie, 648 de inși. Misionarul încredințat cu păstorirea celor de aci a trebuit să parcurgă pe jos 550 Km. vreme de 18 zile, peste văi, dealuri și râpe, ca să poată ajunge dela casa-mamă în mijlocul turmei sale. E fericit însă și așa, pentru că după cum scrie dânsul, „chiar și dacă legătura cu lumea e anevoioasă, cea cu ceriul e cu atât mai ușoară!“

Dihonie între apostolii lui Wolan. Se știe că un grup de național-socialiști germani și-a pus în cap învierea vechilor zei pânduși în Wallhala. Au făcut tărăboi mare pe chestia asta; probabil ca să se trezească zeii adormiți de atâtea veacuri. Se vede însă că dorm greu de tot. Cu toată gălăgia, isprava e mică. — De-acum, foarte probabil, s'a infundat deabinelea: „Osservatore Romano“ din 10. IV. '36 știe că a intrat vrajba între corifeii Vicepreședintele, contele Reventlow, și a dat demisia și a părăsit întreaga acțiune, pe care nu o poate împăca cu convingerile sale religioase și naziste. Nu peste mult l-a urmat președintele noii religii, profesorul univ. din Tübingen Wilhelm Hauer. A demisionat și el, afirmând totuși că va lupta și mai departe pentru renașterea poporului german prin credința germană. Dintr'un articol publicat în Reichswarte, revista lui Reventlow, se vede că cei doi nu au fost de acord cu tendințele ce prevalează acum în mișcare și cari vreau lupta împotriva creștinismului cu orice mijloc.

Locale. Joi, în 23 Aprilie, la sărbătorele sf. mare mucenic Gheorghe, va predica în cadrul par. Iuliu Moga, prof. la școala comunală de băieți; iar Dumineca viitoare, la Măriașilor, pâr. Iacob Borcea, profesor la liceul de băieți.

— A doua zi de Paști, seara, Reunionele meseriașilor și comercianților români...

*) Bine înțeles pentru apărarea Bisericii noastre, dar nu și pentru insultele ulterioare, cari ni-se vor repera după același clișeu, la alte ocazii.

Cărți & Reviste

GRIGNION DE MONTFORT: Talna Mariel. Mănăstirea Bixad. 1935. Pagini: 79. Preț: 10 Lei.

Cea mai caracteristică lucrare a fericitului Grignon de Montfort, misionarul fără pereche. E tâlmăcită în românește de un ieromonah Basilian. Haina îngrijită a traducerii, ca și cuprinsul cărții, o recomandă de sine. Cinstitorii Maicii Sfinte găsesc aici sugestia și îndrumări date de un măestru în materie.

P. IOSIF TĂLMĂCEL: Calea Sfintei Cruci. Săbăoani. 1935. Ed. II. Preț: 4 Lei.

Broșurică binevenită într-o vreme când Calea Sfintei Cruci începe să fie tot mai înțeleasă și mai îndrăgită și în părțile noastre. Pe viitor însă, autorul să nu-i scape din vedere că uniții știu de »Născătoare« și nu de »Bucură-te Marie«. Asta întrucât se gândește și la aceștia.

DR. EMIL PRECUP: Anuarul XVI al liceului »Petru Maior« din Gherla, pe anul școlar 1934—35. Gherla 1935. Pagini 85. Preț: ?

Date și precizări privitor la tot ce-i în legătură cu așezământul de cultură care-î liceul »Petru Maior« din Gherla. Și încă ceva: o luminoasă conferință despre Octavian Goga, poetul pătimirii Ardealului (pag. 3—30), ținută în cadrele »Astreii« din Gherla, de însuși directorul liceului, d. Dr. Emil Precup.

URMAREA MAICII DOMNULUI: Traducere din italienește de P. Iosif Tălmăcel. Săbăoani 1935. Ed. II. Pagini 96. Preț: 10 Lei.

Autorul cărții e un călugăr premonstatens ce a trăit prin veac. XVI, dar numele nu i-se știe. E cunoscută și gustată însă lucrarea sa, tradusă, într-un stil ușor și curgător, de păr. franciscan Iosif Tălmăcel. Icoanele ce o împodobesc o fac să fie cu atât mai dragă iubitorilor de învățătură și desfătare duhovnicească în spirit marian.

DESPRE PREOȚIA CATOLICĂ: București. 1936. Pagini: 79. Preț: 20 Lei.

Tipărită și la Blaj, în trad. păr. Dr. Ioan Bălan, enciclica Sf. Părinte Piu XI: »Ad Catholici Sacerdotii«, despre care s'a scris la vremea sa în coloanele noastre, a fost tradusă, publicată și reprodușă în broșură și de »Farul Nou« dela București, Scurta introducere a Msgr. Dr. Valerio Valeri, nunțiu apostolic din Capitala Țării, reliefează pregnant și plastic însemnătatea epocală, din atâtea puncte de vedere, a enciclicei acesteia papale.

P. IOSIF TĂLMĂCEL: O vorbă la ureche. Săbăoani. 1936. Pagini: 21. Preț: 5 Lei.

Rânduri captivante, răspunzând la întrebarea mereu repetată: de ce nu te spovedești? Broșurica aceasta e merită să facă mult bine. Prețul însă ni-se pare cam urcat, față de marea răspândire la care trebuie să ajungă această cărțișcă de folos. — Așa credem.

IRENIKON. Tome XIII. 1936. Amay-sur-Meuse. Apare tot la două luni. Abonament anual: 35 fr. francezi.

Mănăstirea Părinților Benedictini de rit oriental din Amay-sur-Meuse (Belgia) de zece ani încoace e un centru de cultură bisericească respectat în toate părțile lumii. Foarte bine orientați mai ales în problemele Răsăritului creștin, fac apostolie impresionantă întru atingerea scopului măreț: ca toți să fie una întru Hristos. În primul rând apusenii catolici și răsăritenii disidenți. În slujba acestui ideal stă și excelenta lor revistă *Irenikon*, al cărui număr din urmă (pe Ianuarie-Februarie c.) pe lângă o foarte bogată cronică religioasă; note și documente; revista revistelor și bibliografie, mai aduce (în continuare) și un studiu de agiografie rusă de dna Behn-Sigel, și un valoros tratat despre Sărbătoarea Stălpărilor în Vechea și Noua Romă, din peana vestitului orientalist A. Baumstark.

Telefonul »Unirii«

I. Sibiu. Tot se mai poate învăța câte ceva și dela blestemații ăștia de papistași. Iacă, de pildă, cenzurarea scrierilor religioase. Până acum faimosul »imprimatur« era retrograd, dușman al libertății și progresului. De-acum nu va mai fi așa. Fiindcă, în ultima sa sesiune, Sfântul Sinod dela București a hotărât să facă la fel: toate scrierile cu caracter religios vor trebui să aibă aprobarea autorității bisericești respective. — Și, împreună cu revistele ortodoxe, zicem și noi: e »o dispoziție bună«, fără îndoială.

F. Racovița. Mărturisim sincer, că nu ne prea interesează soarta răsboalelor pe care le duce d. prof. Ghibu dela Cluj cu toată lumea. Și mai puțin procesele pe care le pornește contra diferitelor mănăstiri și instituții ungurești din țară, pentru iredentism și alte pricini. Din simplul motiv, că noi n'avem nici puțină nici căderea de a verifica acuzele ridicate. Țara are autorități cari, sperăm, în cauze atât de grave cum sunt cele de iredentism etc. își vor ști face întreagă datoria.

Și nu ținem dela ele decât dreptate aspră. Pe cei vinovați să-i pedepsească. Din întâmplare însă d. prof. universitar și detectiv fără plată Ghibu nu prea are noroc cu descoperirile sale salvatoare de țară. Acuzele ridicate de Dsa un se prea dovedesc. Cazul cu ordinul Piaristilor din Cluj și cu provincialul acestui ordin, acuzat de activitate iredentistă, e semnificativ. În 6. IV. judecătoria de ocol din Cluj a dat sentință de achitare, condamnând Statul la cheltuieli de 2000 Lei. — Cu astfel de »descoperiri« nu știm cul aduce d. Ghibu toloase. Țării noastre, evident, nu!

A. București. Departe de a fi dispărut, mișcarea »stilistă« e plină floare. O corespondență trimisă din Iași ziarului »Universul« (9. IV. 36) arată că situația e deadreptul îngrijorătoare. Mai ales în Județele Neamț și Baia. Numărul aderenților vechiului calendar e în creștere. În multe părți își ridică biserici proprii și o vădită tendință de a se proclama confesiune independentă în toată legea. Ciudat și semnificativ este argumentul principal utilizat de propagandistii vechiului calendar: »acuză biserica română ortodoxă că a vândut credința Papei dela Roma« (»popel din Râm«, cum zic dânsii). — Asta însă v-o spunem încet, la ureche. Nu cumva s'audă d. Matei sau d. Ghibu, de-o pildă. Pentru că mintea lor ascuțită imediat ar trage de aci concluzii fatale și zdrobitoare. Ar rezona, după cunoșcerea lor logică, așa: Stilistii înjură pe Papa; ergo, Papa este vinovat de acțiunea stilistă din Moldova. Că așa-s papistașii: plini de hicleșug. — Așa ar zice.

P. Dej. Am primit abonamentul pe 1930—1934.
G. Cluj. Am primit abonamentul pe anul curent.
M. Arad. Am primit 200 Lei, abonament pe 1933.
Oficiul parohial, Dubricioești: Am primit 100 Lei, în abonamentul restant pe 1932.
Dr. A. Focșani. Am primit abonamentul pe 1935. Suma de 300 Lei am predat-o C. C.
P. Liuzi. Călugăra. Suma de 600 Lei s'a contat în abonamentul anilor 1932—1934.
P. Gherla. Confirmăm primirea abonamentului pe 1934 și 1935.

Cursuri de vară la Vălenii de munte. Ni-se cere publicarea următorului aviz: »Cursurile de vară ale Universității Populare »Nicolae Iorga« din Vălenii-de-Munte, se vor ține între 15 Iulie - 15 August 1936. În timpul cursurilor va funcționa, ca și în anii trecuți, o cantină și căminuri pentru băieți și fete. Cei ce vor a locui în căminuri sunt rugați a-și aduce lenjerii pentru pat. — Costul este de lei 1200 de persoană pe întreaga lună. — Inscriserile pentru cursuri se fac pe adresa următoare: »Universitatea Populară Nicolae Iorga« Bulevardul Școlii Măgureanu No. 1, București I. unde se găsește Secretariatul cursurilor.

AVIZ

Aducem la cunoștința onoratului public, dornic a edifica, că am deschis în orașul Blaj Str. Regina Maria No. 4 (curtea Librăriei »Cartea Românească«) un

birou de arhitectură

Ne ocupăm cu toate lucrările de proiecțiuni și edificare de orice fel și stăm la dispoziția celor interesați cu îndrumările noastre tehnice, pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Rugăm sprijinul On. Public.

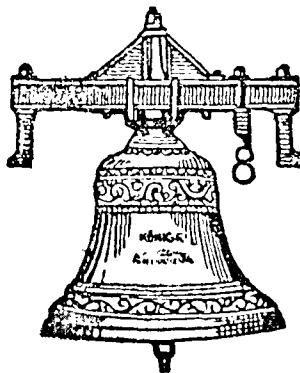
(3—3) Cu stimă: »**ARCHITECTURA**«
Intreprindere de proiecte și construcțiuni.

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată
Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

forarile în drept și după ce s'a achitat toate taxele legale? Dsa a declarat că nu are nimic de obiectat împotriva executării programului, ci din contră e de părerea că să se desfășoare programul, cunoscându-ne a fi o societate culturală, care prin toate locurile unde am debutat am secerat numai laude. Deși am avut aprobarea pentru finerea producției, am fi renunțat la ea dacă cel ce ne-a pus piedeci — ilegale — ne-ar fi achitat spesele avute.

Șeful secției de jandarmi sus menționat a voit a ne scoate și pe noi din sala de spectacol, după ce publicul l-a fost scos deși, și pe cei ce l-a întâlnit l-a întors înapoi. Întrebat fiind că din a cui inițiativă și ordin procedeză în felul acesta ilegal și cu a cui răspundere, a răspuns că din inițiativă și pe răspunderea sa.

În urma acestora ne-a somat și pe noi a părăsi sala de spectacol pe la ora 21,30. Noi nu am putut leși noaptea. Fiind în fața armelor, l-am rugat a ne permite să stăm în sală până în zorii zilei, fiind prea întuneric și locuri necunoscute, cu noroi pe drum. El însă a telefonat după alți jandarmi dela alte două posturi. Pe la orele 12 noaptea au venit cu niște mașini mai mulți jandarmi. Aceștia, la ordinul șefului de secție au intrat în sală, punându-și balonetele pe armă și făcând cordon în jurul nostru, ne-a făcut prizonieri. De seara până dimineața nu ne-a lăsat a leși din sală, nici la necesitățile noastre, deși a dat ordin că ușile să rămână deschise. Ne-a ținut într'un ger mare o noapte întreagă, încât s'au îmbolnăvit mai mulți membri ai corului.

Ne întrebăm: cum există astăzi autorități care fără nici un motiv, să oprească cu balonetele pe arme, o producțiune românească pur culturală? Fapte care nu s'au petrecut pe timpul erei maghiare. Reunirea noastră dela data înființării — 1900 — a activat nestăruință de nimeni până acum. Nu știam că așa de ușor poate comite abuz de încredere un șef de secție, față de o asociație recunoscută ca persoană morală și juridică și care activează pe bază de statute. Unde mai adăugăm că din venitul producțiunii proiectate ne-am angajat a

da 50% pentru premilitari. Protestăm cu toată energia împotriva actelor abuzive săvârșite de persoane inconștiente de datorința lor și cerem în baza justiției comutative să ni-se dea satisfacție.

Rugăm să binevoști a dispune ca persoanele inconștiente să fie destituite din oficiul ce-l ocupă, dovădindu-se a fi nevrednici.

Rugăm mai departe a dispune că spesele avute cu prilejul petrecerii proiectate, precum și toată paguba avută, care se urcă la suma de 7.000 adeca șapte mii lei, să ni-se restituie de urgență de către persoanele ce se vor afla vinovate. Pentru aflarea vinovaților cerem anchetă. Nu credem, că disperatul nostru strigăt nu-și va avea ecoul dorit. Despre rezoluție rugăm a ne aviza de urgență*.

Până aci textul reclamației. Pentru înțelegerea lui, câteva lămuriri. Altfel rămâne inexplicabil acest act de samavolnicie revoltătoare.

Comuna Ocna de fier s'a convertit la unire abia de doi ani. De atunci și până azi credințoșii noștri, vreo 250 la număr, au avut de suferit multe neajunsuri. Toate autoritățile s'au pornit contra lor. Este cunoscut, între altele, *abuzul sacrileg pe care l-au săvârșit prin scoaterea unei cruci*, așezate în apropierea noilor noastre capele. A trecut de atunci un an. A fost reclamat. Nu s'a judecat nici până astăzi. Autoritățile vinovate, simplu și comod, nu se prezintă la judecată.

Mârșăvia descrisă în reclamația de mai sus este o nouă verigă în seria pomenitelor șicane. Ea s'a săvârșit, ni-se scrie, la intervenția capilor bisericii ortodoxe, cari au mișcat toate pietrele împotriva unui concert dat de corul Agrului nostru. Iar autoritățile s'au arătat extrem de sensibile la așa intervenții. Au revocat, la repezeală, o autorizație dată după toate formele legii și au provocat astfel actul de barbarie de mai sus. Un abuz flagrant și revoltător, unul din acelea cari subminează autoritatea și samănă anarhia. Așteptăm acum, împreună cu frații din Ocna de fier, rezultatul intervenției lor la Prefectură.

Vrem să vedem și să știm: mai sunt legi în țara asta? Și dacă sunt: ne mai ocrotesc ele și pe noi, ori nu? Vom vedea!

Protest grăitor. Alurele publicate de Dragomirul „Universului” despre stările religioase din jurul Blajului au indignat pe toată lumea de bun simț. În primul rând pe preoții din aceste părți, cei mai buni cunoscători ai adevăratelor stări de lucruri. Din partea lor ne trimite acum pâr. protopop *Aurel C. Domșa* următorul protest, căruiu îi facem loc cu plăcere:

„Preoțimea din protopopiatul român unit al Blajului, întrunită în congres de primăvară, protestează cu ultima energie împotriva falsurilor publicate în ziarul „Universul” și e gata să dovedească că toate cele publicate sub semnătura dlui I. Dragomir referitor la părăsirea religiei unite sunt din domeniul fantaziei”.

Revoluția lui Resmeriță. Nu-l glumă nici un simplu joc de cuvinte. E ceva cât se poate de serios și de grav. Și anume, e vorba despre „unificarea bisericii române”. Problemă veche și grea, nedeslegată până acum. I-se apropie însă sorocul. Un domn, *Alexandru Resmeriță*, l-a găsit leacul. Radical; revoluționând toate procedeele ruginite de până aci, cum sunt ale „telegrafistilor” de-o pildă. A scris, în acest scop, un „Memorandum” formidabil. Capodoperă veritabilă. Cine nu crede, să-l ceară dela autor, care s'a îngrijit să ne spună că e „profesor” și locuște în T-Severin (str. Sever 17).

Noi l-am citit. La primele pasagi era să ne indignăm. În continuare, era să ne stricăm de râs. Până în cele din urmă însă, mai ales când am văzut profesiunea autorului, ne-am întristat. Ne-a prins mila. Fără nici o discuție, d. „profesor” e bolnav. Grav bolnav. Poate că își închipuește numai, în boala sa, că e profesor. Un elev mai rășărit, dintr'a IV, ar refuza doar să iscălească un așa monument de zăpăceală. Iar profesorul de română i-ar trânti un 1 cât lumea la compoziție, gramatică, ortografie. — Într'adevăr, rar ne-a fost dat să citim un galimatias mai agramat decât aceste scriinteli

mentală mai mulți ani, și trăiau în bună înțelegere deci căsătoria n'ar fi de trebuință. Răspunsul era ușor: vieța pe pământ nu trebuie judecată după comoditatea omenească ci după legea lui Dumnezeu, — concubinatul însă este o continuă primejdie a morții eterne, a morții subitene fără spovadă și chiar fără maslu. — Alt subterfugiu era, că blejii concubinari, fiind mai cu toții străini, nu aveau hârtiile trebuincioase pentru căsătorie. Răspunsul meu era simplu: aducerea hârtiilor de legitimație va fi treaba mea; voi scrie parohiilor respective să binevoiască a elibera toate hârtiile gratis, numai pentru oficiul bisericesc. Subterfugiu cel mai serios era al treilea: cheltuielile vor fi mari, mai ales pentru căsătoria civilă, cerută din partea legilor statutului. Cu părere de rău auziam plângeri vrednice de credință, că adecă unii funcționari civili cereau tocmai dela blejii mei catolici, știind că ei erau străini, taxe cam ridicate, așa încât numai căsătoria civilă costa vreo șasezeci de Lei. O sumă așa de mare catolicii mei nu avuseră în vieța lor nici odată în scrisul lor. Dar și aici era un mijloc de scăpare. Orașul Botoșani era foarte aproape de frontiera Bucovinei, atunci austriace. Căsătoria catolicilor mei, făcută pe teritoriul Austriei, era recunoscută de legile române, doar catolicii erau cea mai mare parte supuși austriei. Deci făgăduiam concubinariilor, că voiu stărui, ca parohul cel mai vecin al Bucovinei să va cununa gratis, el ar

plăti numai biletul de clasa a treia, care de de loc nu era scump și vor pierde numai o zi de lucru cu dusul și întorsul, — dar vor fi liniștiți în suflet și drepti înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

Cât îmi aduc aminte arareori blejii oameni se învioră cu propunerea mea la întâia vizită. Femele, firește, zicea că trebuie să mai vorbească cu bărbatul și când, după înțelesul nostru, îi întâlneam pe amândoi acasă, de cele mai multe ori răspunsul era negativ.

Nu mă arătam nici odată supărat ori descurajat; dimpotrivă, ziceam că blejii oameni e de înțeles să cadă pe gânduri, într'o afacere așa de însemnată, unde unul se leagă cu altul pentru toată viața, — deci luându-mi rămas bun ziceam că am să mai viu. — Și veneam nu numai o dată, ci de două și de trei ori — dar la sfârșitul anului întâiu al păstoririi mele, cu ajutorul lui Dumnezeu, pusesem în lege șasesprezece concubinate.

Mai ales după ce cele dintâi părechi fură puse în ordine și trăind atunci în regulă înaintea lui Dumnezeu, veneau împreună public la biserică, ceilalți concubinari vedeau și aflau dela cei îndreptați, că tot ce le făgăduisem se împlinise într'adevăr, oamenii n'aveau nici o încurcătură și puțină cheltuială, dar erau soți legiuși și copiii lor erau legitimați.

O păreche avea opt copii, altă păreche șase, dar numai fiica cea mai mare în vrâstă era botezată ortodoxă, ceilalți copii umblau

fără botez, căci părinților le era rușine să fie trecuți în condica bisericii ca ilegitali. După sfânta cununie toate erau regulate.

Mult m'au ajutat la stărpirea concubinatelor femeile. S'a făcut în scurtă vreme avon mare în oraș că parohul catolic umblă la casele celor necununăți și când mă iveam în vreo stradă, femeile ieșeau din porți afară să vadă în care casă voi intra. Cu atât mai mult catolicii mei erau îndemnați, să asculte de glasul păstorului lor, carele dorea numai bine.

Regularea concubinatelor mai avea și altă urmare bună. Aveam multe *conversțiuni* din alte confesiuni. Oamenii văzând vieța bisericească vie la noi, cădeau pe gânduri și veneau la noi fără prozelitism din partea noastră.

Nu pot uita cu acest prilej marea încredere arătată mie la regularea concubinatelor din partea Preasfințitului Dominic Jaquet, atunci episcop catolic de Iași. Prea Sfinția Sa mă înzestrăse cu drepturi extraordinare foarte largi, ca în numele lui la regularea concubinatelor să pot da fără preget toate disperzele necesare pentru orânduirea cât se poate mai grabnică a afacerilor așa de importante. Voios dădeam de flecare caz seamă amănunțită Prea Sfinției Sale. El s'a mutat în vecinicie, Dumnezeu să-i răsplătească cu belșug dăruicia lui spirituală.

P. Felix Wiercinski S. I.

Cărți & Reviste

reducțiuni teatrale, urmată de dans, în sala gimnastică a liceului de băieți. S'a predat de-a lui Alexandri: Lipitorile satelor. Publicul a tixit sala a rămas foarte încântat de jocul tănților și i-a răsplătit cu vii aplauze. Leheritat.

Dascăli analfabeți. Agenția *Ofinor* din Rusia că gazetele sovietice scriu foarte multe despre rezultatul unei anchete oficiale „institutorii politici”, îndatorați să facă eforturi politice a tinerimii și a lumii muncitoare. S'a constatat adică, cumcă în rândurile „luminători” 20.000 de inși idee n'au iz-buche. Iar despre numărul celor ce abia știu să scrie, nici să nu se facă po-zire. — Sub presiunea acestei revelații O. Politic a votat numaidecât 200.000 ruble pentru organizarea de cursuri, ca să fie inițiați agenții institutorii de bucluc în tainele al-tului.

Dansul rublelor în Spania. După ziarul vienez *»Reichspost«* din cartea lui secretar al organizației tineretului co-lit spaniol *Enric Matorras*: Comunismul în Spania, reiasă că Moscova are partea leului în urările din peninsula iberică. În congresul internațional, ținut la Moscova în 20 August, s'au votat 5 milioane franci pentru organizațiile tovarășilor din Franța și 2 milioane pesetas pentru cele din Spania. Lună de lună, când de-atunci, se trimit în patria Sf. Igu de Loyola 45.000 pesetas pentru acțiunile caracter mai general. În afară de aceea se uit alte sume importante pentru acțiuni pri-e. Așa de ex. s'au dat 10.000 dolari pentru schimbarea gazetei săptămânale *»Lumea Mun-urilor«* în cotidian; 200.000 pesetas pentru achiziția publicației *»Europa-America«*; 50.000 pesetas pentru ediția spaniolă a organului *»Co-respondența Internațională«*; 25.000 pesetas pentru *»Liga revoluționarilor ateți«*. — Bolșevicii știu să-și deie mâna peste țări și mări.

Mulțumită publică. Credincioșii bise-ricii gr. catolice din comuna Făget (Târnavă-nică) aduc cele mai sincere mulțumiri Domnu-lui *Dr. Eugen Bianu*, directorul general al si-guranței statului, fiu al acestei comune, precum și întregii familii Bianu, pentru fapta nobilă și creștinească, de a fi dăruit bisericii noastre un rând de prea frumoase vesminte bisericesti cu toate accesoriile; dar făcut în amintirea regre-tului său tată și marelui român Eugen Bianu. — Deasemenea a mai dăruit și un Chivot (una cutie de aur și argint artistic lucrată și de mare preț) pentru păstrarea sfintei Cuminecături, în amintirea mult regretatei defuncte Zoe Bianu măritată Colonel Șova; precum și patru tablouri pentru școala primară de stat, cu portretul M. S. Regelui Carol II. și Marelui Voevod Mihai. — Rugăm pe Bunul Dumnezeu ca decedaților în a căror memorie s'a dăruit aceste prețioase lucruri să le facă parte cu dreptii, iar ilustrei familii Bianu să-i dea sănătate și fericire. — În numele credincioșilor din comuna Făget: preot *Alexandru Banea*.

† **Pr. Petru Cristea**, paroh în Gheja, a adormit în Domnul Luni, a doua zi de Paști, în anul 66 al vieții și 37 al preoției sale cin-stite. Alături de buna lor mamă, șapte fii, între cari 3 preoți: pâr. Petru Cristea, v-rectorul se-minarului teologic din Blaj; Dr. Ioan Cristea, secretarul mitrop. și pâr. Vasile din mănăstirea Asumpționiștilor — căroră și pe această cale le transmitem sincere condoleanțe — deplâng în defunctul pe iubitul lor tată. Căruia Domnul să-i facă parte cu aleșii săi!

† **Dr. Victor Pop**, notar public în Dej, un vrednic fruntaș al bisericii noastre, pentru binele căreia mult a muncit în calitate de cu-rator prim și de președinte al Agru-lui, a trecut la cele veșnice în luminata zi a învierii Dom-nului, în anul 57 al vieții și 29 al fericitei sale căsătorii. — Odihnească în pace!

GRIGNION DE MONTFORT: Taina Ma-riei. Mănăstirea Bixad. 1935. Pagini: 79. Prețul: 10 Lei.

Cea mai caracteristică lucrare a fericitului Grig-nion de Montfort, misionarul fără pereche. E tălmăcită în românește de un Ieromonah Basilian. Haina îngrijită a traducerii, ca și cuprinsul cărțicelei, o recomandă de sine. Cinstitorii Maicii Sfinte găsesc aci sugestii și îndrumări date de un măiestru în materie.

P. IOSIF TĂLMĂCEL: Calea Sfintei Cruci. Săbăoani. 1935. Ed. II. Prețul: 4 Lei.

Broșurică binevenită într-o vreme când Calea Sfintei Cruci începe să fie tot mai înțeleasă și mai îndrăgită și în părțile noastre. Pe viitor însă, autorului să nu-i scape din vedere că uniții știu de *»Născătoare«* și nu de *»Bucură-te Marie«*. Asta intrucât se gândește și la aceștia.

DR. EMIL PRECUP: Anuarul XVI al li-ceului „Petru Maior” din Gherla, pe anul șco-lar 1934—35. Gherla 1935. Pagini 85. Prețul: ?

Date și precizări privitor la tot ce-i în legătură cu așezământul de cultură care-i liceul *»Petru Maior«* din Gherla. Și încă ceva: o luminoasă conferință despre Octavian Goga, poetul pătimirii Ardealului (pag. 3-30), ținută în cadrele *»Astreii«* din Gherla, de însuși directorul liceului, d. Dr. Emil Precup.

URMAREA MAICII DOMNULUI: Tradu-cere din italienește de P. Iosif Tălmăcel. Să-băoani 1935. Ed. II. Pagini 96. Prețul: 10 Lei.

Autorul cărțicelei e un călugăr premonstatrens ce a trăit prin veac. XVI, dar numele nu i-se știe. E cu-noscută și gustată însă lucrarea sa, tradusă, într'un stil ușor și curgător, de pâr. franciscan Iosif Tălmăcel. Icoanele ce o împodobesc o fac să fie cu atât mai dragă iubitorilor de învățătură și desfătare duhovnicească în spirit marian.

DESPRE PREOȚIA CATOLICĂ: Bucu-rești. 1936. Pagini: 79. Prețul 20 Lei:

Tipărită și la Blaj, în trad. pâr. Dr. Ioan Bălan, enciclica Sf. Părinte Piu XI: *»Ad Catholici Sacerdotii«*, despre care s'a scris la vremea sa în coloanele noastre, a fost tradusă, publicată și reprodușă în broșură și de *»Farul Nou«* dela București. Scurta introducere a Msgr. *Dr. Valerio Valeri*, nuntial apostolic din Capitala Țării, reliefează pregnant și plastic însemnătatea epocală, din atâtea puncte de vedere, a enciclicei acesteia papale.

P. IOSIF TĂLMĂCEL: O vorbă la ureche. Săbăoani. 1936. Pagini: 21. Prețul: 5 Lei.

Rânduri captivante, răspunzând la întrebarea me-reu repetată: de ce nu te spovedești? Broșurica aceasta e menită să facă mult bine. Prețul însă ni-se pare cam urcat, față de marea răspândire la care trebuie să ajungă această cărțică de folos. — Așa credem.

IRĚNIKON. Tome XIII. 1936. Amay-sur-Meuse. Apare tot la două luni. Abonament anual: 35 fr. francezi.

Mănăstirea Părinților Benedictini de rit oriental din Amay-sur-Meuse (Belgia) de zece ani încoace e un centru de cultură bisericască respectat în toate părțile lumii. Foarte bine orientați mai ales în problemele Răsăritului creștin, fac apostolie impresionantă întru atin-gerea scopului măreț: ca toți să fie una întru Hristos. În primul rând apusenii catolici și răsăritenii disidenți. În slujba acestui ideal stă și excelența lor revistă *Irė-nikon*, al cărui număr din urmă (pe Ianuarie-Februarie c.) pe lângă o foarte bogată cronică religioasă; note și documente; revista revistelor și bibliografie, mai aduce (în continuare) și un studiu de agiografie rusă de dna Behn-Sigel, și un valoros tratat despre Sărbătoarea Stă-l-părilor în Vechea și Noua Romă, din peana vestitului orientalist A. Baumstark.

Telefonul „Unirii“

I. Sibiu. Tot se mai poate învăța câte ceva și dela blestemații aștia de papistași. Iacă, de pildă, cen-zurarea scrierilor religioase. Până acuma faimosul „imprimatur” era retrograd, dușman al libertății și pro-gresului. De-acum nu va mai fi așa. Fiindcă, în ultima sa sesiune, Sfântul Sinod dela București a hotărât să facă la fel: toate scrierile cu caracter religios vor tre-bui să aibă aprobarea autorității bisericesti respective. — Și, împreună cu revistele ortodoxe, zicem și noi: e „o dispoziție bună”, fără îndoială.

F. Racovița. Mărturisim sincer, că nu ne prea interesează soarta războaielor pe care le duce d. prof. Ghibu dela Cluj cu toată lumea. Și mai puțin procesele pe care le pornește contra diferitelor mănăstiri și insti-tuțiuni ungurești din țară, pentru irendentism și alte pri-cini. Din simplul motiv, că noi n'avem nici puțința nici căderea de a verifica acuzele ridicate. Țara are auto-rități cari, sperăm, în cauze atât de grave cum sunt cele de irendentism etc. își vor ști face întreagă datoria.

Și nu cerem dela ele decât dreptate aspră. Pe cei vi-novași să-i pedepsească. Din întâmplare însă d. prof. universitar și detectiv fără plată Ghibu nu prea are noroc cu deăcoperrile sale salvatoare de țară. Acuzele ridicate de Dsa un se prea dovedesc. Cazul cu ordinul Piaristilor din Cluj și cu provincialul acestui ordin, acuzat de activitate irendentistă, e semnificativ. În 6. IV. judecătoria de ocol din Cluj a dat sentință de achitare, condamnând Statul la cheltuieli de 2000 Lei. — Cu ast-fel de „descoperiri” nu știm cui aduce d. Ghibu fo-loase. Țării noastre, evident, nu!

A. București Departe de a fi dispărut, mișcarea „stilistă” e plină floare. O corespondență trimisă din Iași ziarului „Universul” (9. IV. 36) arată că situația e deadreptul îngrijorătoare. Mai ales în județele Neamț și Baia. Numărul aderenților vechiului calendar e în creștere. În multe părți își ridică bisericii proprii și o vădită tendința de a se proclama confesiune indepen-dentă în toată legea. Ciudat și semnificativ este argu-mentul principal utilizat de propagandistii vechiului ca-lendar: „acuză biserica română ortodoxă că a vândut credința Papei dela Roma” („popei din Râm”, cum zic dânșii). — Asta însă v-o spunem încet, la ureche. Nu cumva s'audă d. Matei sau d. Ghibu, de-o pildă. Pen-trucă mînța lor ascuțită imediat ar trage de aci con-cluzii fatale și zdrobitoare. Ar rezona, după cunoscuta lor logică, așa: Stilistii înjură pe Papa; ergo, Papa este vinovat de acțiunea stilistă din Moldova. Că așa-s pa-pistașii: plini de hicleșug. — Așa ar zice.

P. Dej. Am primit abonamentul pe 1930—1934.
G. Cluj. Am primit abonamentul pe anul curent.
M. Arad. Am primit 200 Lei, abonament pe 1933.
Oftelul parohial, Dubricionesti: Am primit 100 Lei, în abonamentul restant pe 1932.
Dr. A. Focșani. Am primit abonamentul pe 1935.
Suma de 300 Lei am predat-o C. C.
P. Liuzi. Călugăra. Suma de 600 Lei s'a contat în abonamentul anilor 1932—1934.
P. Gherla. Confirmăm primirea abonamentului pe 1934 și 1935.

Cursuri de vară la Vălenii de munte. Ni-se cere publicarea următorului avis: „Cursurile de vară ale Universității Populare *»Nicolae Iorga«* din Vălenii-de-Munte, se vor ține între 15 Iulie — 15 August 1936. În timpul cursurilor va funcționa, ca și în anii trecuți, o cantină și căminuri pentru băieți și fete. Cei ce vor a locui în căminuri sunt rugați a-și aduce lenjuri pentru pat. — Costul este de lei 1.200 de persoană pe întreaga lună. — Inscriserile pentru cursuri se fac pe adresa ur-mătoare: *»Universitatea Populară Nicolae Iorga“ Bule-vardul Schitul Măgureanu No. 1, București I.* unde se găsește Secretariatul cursurilor.

AVIZ

Aducem la cunoștința onoratului pu-blic, dornic a edifica, că am deschis în orașul Blaj Str. Regina Maria No. 4 (curtea Librăriei *»Cartea Românească«*) un

birou de arhitectură

Ne ocupăm cu toate lucrările de proiecțiuni și edificare de orice fel și stăm la dispoziția celor interesați cu îndrumă-rile noastre tehnice, pe lângă condițiu-nile cele mai favorabile.

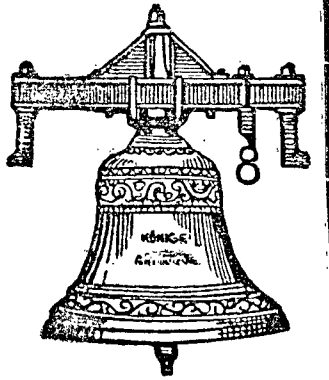
Rugăm sprijinul On. Public.

(3—3) Cu stimă: **„ARCHITECTURA“**
Intreprindere de proiecte și construcțiuni.

FRIDERIC HÖNIG
ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnă-torie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fa-brică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clo-pote, pe lângă ga-ranță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Inven-ție proprie licenție

Rechizite și sca-une de fer pentru clopote. Motoare elec-trice pentru clopotit. — Telefon 376.

Publicațiune de licitație

În ziua de 3 Maiu 1936, ora 4 p. m. Curatorul parohiei greco-cat. din Fărăgău va ținea licitație publică minuendă — în localul școlii primare — cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a edificării nouilor case parohiale greco-cat.

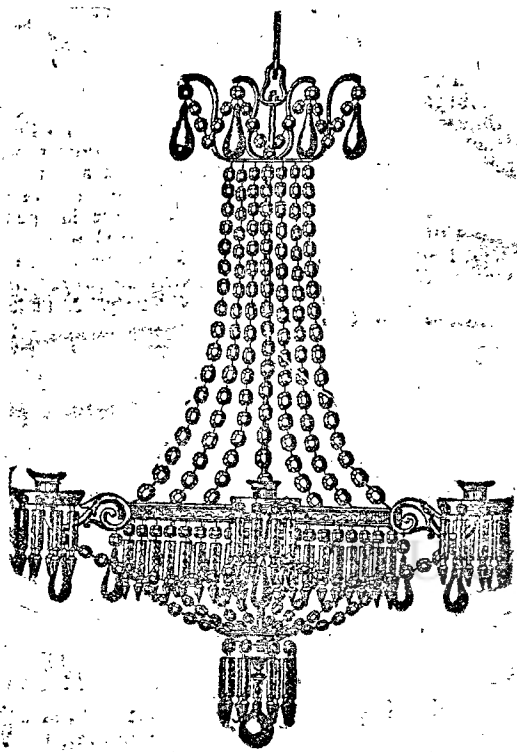
Cauțiunea de 5% se va depune în numerar sau efecte garantate de stat, în valoarea lor de curs, după valoarea Devizului de 206000 Lei. După deschiderea ofertelor se va publica rezultatul și, dacă curatorul va afla cu cale, se va proceda imediat la o licitație orală minuendă.

Planul, devizul, condițiunile speciale și generale aprobate de Preav. Ord. No. 4247 — 1935, se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial.

Tot cu această ocaziune se va ținea concurs oral și pentru repararea bisericii gr.-cat. Fărăgău la 5 Aprilie 1936.

Ioan Boariu
prim-curator

Octavian German
paroh

Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți Sfeșnice pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe; cruci de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; Berete din Klott pt. preoți Brăe, (cingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: Potire, Ciborium, Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate.

Mare depozit de Ornate și prapori gata, în diferite culori, cu prețuri reduse. Icoane de hârtie și pieturi. Tot soiul de rechizite, imprimare, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare, și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.

(4 - 10)

Citiți și răspândiți

„UNIREA”

„PATRIA” Institut de credit și economii s. a. BLAJ

CONVOCATOR

P. T. Domnii acționari ai băncii „PATRIA”, institut de credit și economii s. a. Blaj, se invită cu onoare — în sensul § 13 și următorii din statute —

a L-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Blaj, Sâmbătă la 2 Maiu a. c., orele 16 în localul institutului

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și Constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de Administrație, Raportul Comitetului de Cenzori, Bilanțul și darea absolutului.
3. Distribuirea beneficiului net.
4. Stabilirea remunerației pentru membrii Comitetului de Cenzori.
5. Fixarea marcelor de prezență pe 1936.
6. Alegerea a doi membri în Consiliul de Administrație cu mandat pe un an.
7. Intregirea Comitetului de Cenzori cu un membru.
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare, sunt rugați să depună la casa institutului ori la Administrația Centrală Capitalară din Blaj, acțiunile și eventual documentele de plenipotență, până la 30 Aprilie ora 12 din zi.

Blaj, la 14 Aprilie 1936.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Activ

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1935

Pasiv

Casa: numerar efectiv	85.078.-	Capital social	10.000.000.-
Disponibil la bănci:		Fonduri de rezervă:	
I În țară	15.571.-	a) Rezervă legală și stat.	240.000.-
Portofoliu de titluri:		b) „specială I. M.	
I Titluri românești		Moldovan	100.000.-
a) Efecte publice v. n. 75.200	20.510.-	Fond de pensii a funcț.	1.160.000.-
b) Titluri cotate la bursă v. n.	240.000	Depuneri spre fructif.	
217.590.-		a) Pe livrete de economii	
c) Titluri necotate la bursă v. n.	1.175.000	plătibile la termenele	
213.100.-	451.200.-	convenite cu deponenții	14.121.857.-
Efectele fondului de pensie	240.000.-	Diferență de curs nerealizată la portof. de titluri	73.590.-
Portofoliu de scont:		Creditori:	
I Plătibil în țară		I Din țară	
a) Cambii fără garanții	162.530.-	a) Pe termen	1.132.336.-
b) „garantate cu ipotecă	592.000.-	Imprumuturi la Stat	1.500.000.-
Din port. de mai sus se află reescontat: Plătibil în țară	738.730.-	Angajamente de reesc.	
Debitori:		I Din țară	
I Din țară		a) la B. N. R.	738.730.-
a) Fără garanții	2.141.200.-	Dividendă neridicată	30.990.-
b) garanți cu ipotecă	7.542.747.-	Profit curat	72.520.-
Debitori beneficiind de legea lichid dat. din 7/IV-1934 (cota rămasă)	12.503.284.-		
Imobile:			
a) Necesare com. de bancă	1.500.000.-		
b) Alte imobile	3.872.958.-		
Mobilier	50.000.-		
Conturi diverse	13.455.-		
	29.170.023.-		29.170.023.-

Conturi de ordine

Cauțiuni statutare	600.000.-
Efecte comerciale în gaj	1.736.450.-
Ipoteci	16.351.800.-
Depozite de titluri în păstrare	189.550.-
Efecte reesc. în convers. (cota ner.)	13.045.267.-
	31.923.067.-

Conturi de ordine

Deponenți de cauțiuni statutare	600.000.-
„ „ efecte comerc. în gaj	1.736.450.-
„ „ ipoteci	16.351.800.-
„ „ titluri în păstrare	189.550.-
Angajamente de reesc în Convers	13.045.267.-
	31.923.067.-

Spese

Cheltuieli de Administrare	307.800.-
Diverse spese	129.091.-
Impozite	93.852.-
Dobânzi și Comis. plătite	47.560.-
Profit	72.520.-
	650.823.-

Conto Profit & Pierderi

Dobânzi la camb. și deb. din convers.	352.223.-
Comisioane	99.032.-
Venitul portof. de titluri	33.633.-
„ imobilelor	165.935.-
	650.823.-

Blaj, din ședința Consiliului de Administrație, ținută la 14 Aprilie 1936.

Director: ss. Victor Muntean
expert contabil

Pentru contabilitate:

ss. Victor Moldovan
șef.-contabil, expert-contabil

ss. Dr. Victor Macaveiu
președinte

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Iacob Popa

ss. Dr. G. Borșan

ss. Aurel C. Domșa
președinte

S'a revăzut și găsit în concordanță cu registrele societății.
Blaj, la 15 Aprilie 1936. Comitetul de Cenzori:

ss. V. Suceu

ss. Iuliu Maior

ss. Vasile Moldovan

Revăzut de Dr. Nicolae Marcu, revizor expert al Solidarității.
Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj